מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את הגזרה של פועל לפי האותיות החלשות בשורש
- להכיר את ארבע הגזרות: פ"נ, פ"י/ו, ע"ו/י, ל"ה/י
- לתרגל את שיטת הבלש לאיתור גזרת הפועל

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – זיהוי הגזרה

1. א – פ"נ
2. ב – פ"י/ו
3. ג – ע"ו/י
4. ד – ל"ה/י
5. ב – פ"נ
6. ג – ע"ו/י

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זה הסימן המזהה של הגזרה
2. לא נכון – בגזרת פ"נ האות הראשונה היא נ
3. נכון – האות האמצעית היא ו או י
4. לא נכון – יש כמה גזרות שונות לפי מקום האות החלשה

חלק ג' – השלמת מילים

1. נ
2. ו
3. ה
4. פ"נ

חלק ד' – התאמה בין פועל לגזרה

1 – ג (פ"נ)
2 – א (פ"י/ו)
3 – ב (ע"ו/י)
4 – ה (ל"ה/י)
5 – ד (פ"נ)

חלק ה' – שיטת הבלש - סדר הפעולות

1. מוצאים את שלוש אותיות השורש של הפועל
2. בודקים אם יש אות חלשה - נ, י, ו או ה
3. שמים לב באיזה מקום בשורש נמצאת האות החלשה
4. קובעים את הגזרה לפי מקום האות החלשה

חלק ו' – כתיבה והסבר

1. בודקים אם האות האחרונה בשורש היא ה, ולא אחת משלוש האותיות הרגילות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- גזרה היא קבוצת פעלים עם שורש דומה שיש בו אות חלשה
- כל פועל נכון כמו קם, שר, בוא
- בודקים באיזה מקום בשורש יש אות חלשה - נ, י, ו או ה

טיפים להפעלה:

- אפשר לתת לתלמידים כרטיסיות עם שורשים ולמיין אותם לפי גזרה בקבוצות
- כדאי לכתוב את הפועל עצמו עם ניקוד בלבד כדי להקל על הקריאה
- מומלץ לחזור על ההגדרות בעל פה לפני תחילת התרגול

דף תרגול: בלשי השורש – גזרות הנחים

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בעברית יש שורשים עם אות אחת חלשה - נ, י, ו או ה. אות כזאת גורמת לשינוי בצורת הפועל, וכך נוצרת גזרה מיוחדת. היום נהיה בלשים ונגלה לאיזו גזרה שייך כל פועל.

1 חלק א' – זיהוי הגזרה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. הפועל "נָפַל" שייך לגזרת:

א) פ"נ ב) ל"ה/י ג) ע"ו/י ד) פ"י/ו

2. הפועל "יָשַׁב" שייך לגזרת:

א) פ"נ ב) פ"י/ו ג) ע"ו/י ד) ל"ה/י

3. הפועל "קָם" שייך לגזרת:

א) ל"ה/י ב) פ"נ ג) ע"ו/י ד) פ"י/ו

4. הפועל "בָּנָה" שייך לגזרת:

א) פ"י/ו ב) ע"ו/י ג) פ"נ ד) ל"ה/י

5. הפועל "נָתַן" שייך לגזרת:

א) ע"ו/י ב) פ"נ ג) ל"ה/י ד) פ"י/ו

6. הפועל "שָׂר" שייך לגזרת:

א) פ"נ ב) ל"ה/י ג) ע"ו/י ד) פ"י/ו

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בגזרת ל"ה/י האות האחרונה בשורש היא בדרך כלל ה	☐	☐
2	בגזרת פ"נ האות הראשונה בשורש היא ו	☐	☐
3	בגזרת ע"ו/י האות האמצעית בשורש היא האות החלשה	☐	☐
4	כל הפעלים בעברית שייכים לאותה גזרה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. בפועל "נָפַל" האות הראשונה בשורש היא _____

2. בפועל "קָם" האות האמצעית בשורש היא _____

3. בפועל "בָּנָה" האות האחרונה בשורש היא _____

4. הגזרה שבה האות הראשונה בשורש היא נ נקראת גזרת _____

4 חלק ד' – התאמה בין פועל לגזרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נפל	___	**א.** פ"י/ו
2. ישב	___	**ב.** ע"ו/י
3. קם	___	**ג.** פ"נ
4. בנה	___	**ד.** פ"נ
5. נתן	___	**ה.** ל"ה/י

5 חלק ה' – שיטת הבלש - סדר הפעולות

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	קובעים את הגזרה לפי מקום האות החלשה
☐	שמים לב באיזה מקום בשורש נמצאת האות החלשה
☐	מוצאים את שלוש אותיות השורש של הפועל
☐	בודקים אם יש אות חלשה - נ, י, ו או ה

6 חלק ו' – כתיבה והסבר

ענו בקצרה.

1. הסבירו איך בלש השורש מזהה שפועל שייך לגזרת ל"ה/י

כרטיס יציאה

מה זו גזרה?

כתבו דוגמה אחת לפועל מגזרת ע"ו/י

איך בלש השורש מזהה את הגזרה של פועל?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀